

درس هفدهم

مثل دانشمندان

کلمات هم معنی

آسیب: .....

مدّت: .....

مراقبت: .....

صبر: .....

می‌ریاید: .....

رهگذر: .....

س

م

ز

خرم: .....

فوراً: .....

بگریزد: .....

اکنون: .....

نیایش: .....

کتیف: .....

کلمات هم‌معنی

آسیب: صدمه

مدّت: موقع

مراقبت: مواظبت

صبر: تحمل

می‌ریاید: می‌زدند

رهگذر: عابر

خرم: سرسبز

فوراً: سریعاً

بگریزد: فرار کند.

اکنون: حالا

نیایش: پرستش

کثیف: آلوده

کلمات مخالف

..... ≠ قشنگ

..... ≠ شاید

..... ≠ نشسته

..... ≠ صبر

..... ≠ آسیب

کلمات مخالف

قشنگ ≠ زشت

شاید ≠ حتماً

نشسته ≠ ایستاده

صبر ≠ عجله

آسیب ≠ سالم

مثل دانشمندان

یک روز تعطیل بهاری، درنا و برنا همراه پدر و مادرشان به پارک رفته بودند. آن‌ها تصمیم گرفتند که مثل دانشمندان به اطراف خود نگاه کنند و بعضی از حیوانات و گیاهانی را که در کتاب خوانده بودند را آن‌جا پیدا کنند، به همین خاطر با دقت به طبیعت زیبا نگاه می‌کردند.

چه جانوران زیبایی!

سنجاک، قورباغه، ملخ و...

درنا به برنا گفت: برای این که جانورشناس شویم باید خوب به این‌ها نگاه کنیم و دست، پا و شاخک‌هایشان را بشماریم. مادر هم به آن‌ها یادآوری کرد که خیلی خوب است ولی مراقب باشید که به آن‌ها آسیب نرسانید.

آواهای مختلف

صداهایی در طبیعت وجود دارند و ما می‌شنویم مانند صدای آواز پرندگان، یا بارش باران و ... که این صداها را در بعضی از جملات به کار می‌بریم، به این کلمات در زبان فارسی «نام آوا» گفته می‌شود. که این آواها بعضی وقت‌ها با تکرارشان، جمله را کامل و زیباتر می‌کنند.

حالا داستان زیر را بخوان و به کلمات مشخص شده، دقت کن.

 قارقار کنان، خبر حمله‌ی را به گوش اهالی جنگل رساند. دم طلایی قوقولی قوقو کرد و سری

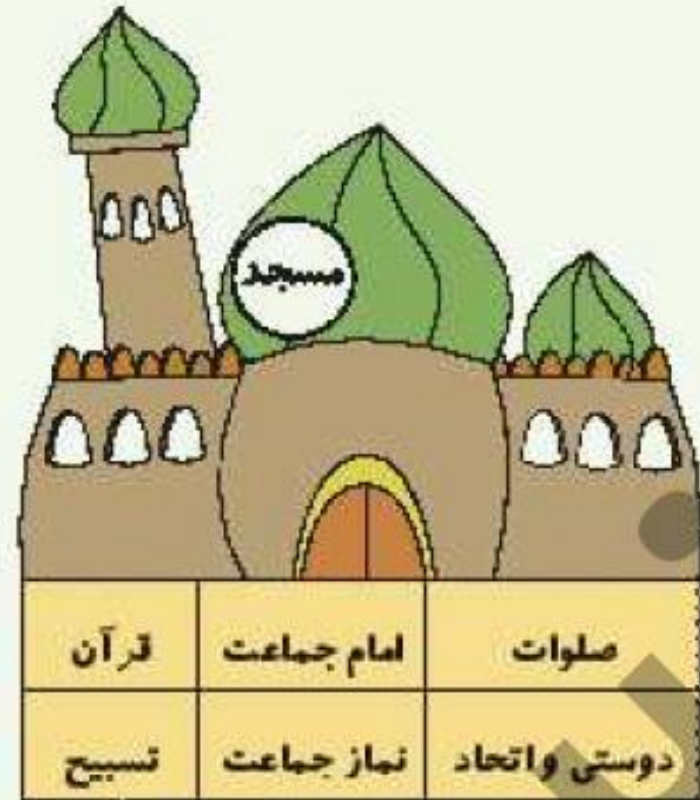
تکان داد. ناگهان قهوه‌ای رنگ، هاپ‌هاپ کرد و برای ای که از ترس جیک جیک می‌کرد، دُمی تکان

داد. صدای پچ پچ ، توجه سلطان جنگل را جلب کرد. شکارچی‌ها با شنیدن صدای خش خش

برگشتند، که ناگهان ...

گسترش واژگان با معرفی واژه‌های مرتبط به یک کلمه

در عبارات زیر واژه‌های هر دسته به هم ربط دارند و کلمه‌ی داخل دایره را به خوبی به ما معرفی می‌کنند.

الف: با توجه به متن درس کلماتی که زیر آنها خط کشیده شده را کامل کن.

در یک روز تعد... میل من همرا .... پدر و مادرم به پارک جنگل .... رفت .... بودم. پدر گفت: ف ... ل بهار
چقدر قشنگ است نگا ... کن چقدر گیا ... و حیوان ... نجا است. هر کدام برای خود یک ج ... ر زیبایی
دارد. خیلی از ... یوانات و گیاهانی را که در کتاب خواند ... بودی ... امروز می توانی اینجا پیدا کنی. م ... ل
دانشمندها به آن ها نگاه ... سن! کسی چه ... داند شاید تو هم دانشمند بزرگ ... برای کشورت ... شوی.

الف: با توجه به متن درس کلماتی که زیر آنها خط کشیده شده را کامل کن.

در یک روز تعطیل من همراه **ه** پدر و مادرم به پارک جنگل **ل** رفتم **ه**. بودم. پدر گفت: فصل بهار
چقدر قشنگ است نگاه **ه**. کن چقدر گیاه **ه**. و حیوان **اینجا** است. هر کدام برای خود یک جور زیبایی
دارد. خیلی از **حیوانات** و گیاهانی را که در کتاب خوانده **ه**. بودی **ا**. امروز می توانی اینجا پیدا کنی. **مثل**
دانشمندها به آنها نگاه **کن**! کسی چه **می** داند شاید تو هم دانشمند بزرگی **بی** برای کشورت **بشوی**.

ب: حروف به هم ریخته را مرتب کن و کلمه بساز و بنویس.

گ. ز. ه. ر

ب. ر. م. ق. ا

ب. ر. ع. و

ع. ت. ط. ی. ب

ل. ع. ت. ط. ی

ر. ا. ف. ط. ا

ب: حروف به هم ریخته را مرتب کن و کلمه بساز و بنویس.

رهگذر

گ. ز. ه. ر

عبور

ب. ر. ع. و

تعطیل

ل. ع. ت. ط. ی

مراقب

ب. ر. م. ق. ا

طبیعت

ع. ت. ط. ی. ب

اطراف

ر. ا. ف. ط. ا

۱ هر کلمه را به معنی آن برسان.

۱

رفاقت

چهچه

شاداب

خرم

آواز بلبل

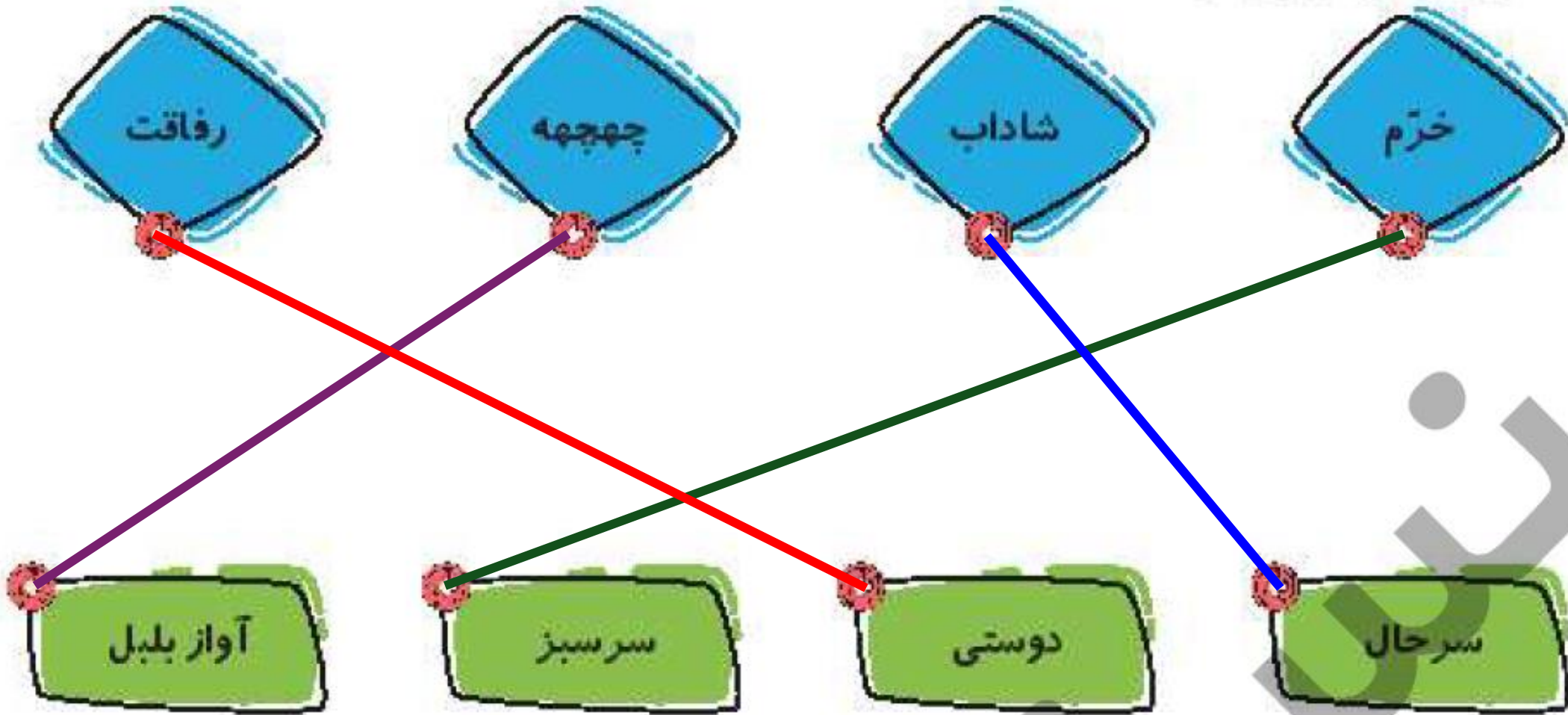
سرسبز

دوستی

سرخال

۱ هر کلمه را به معنی آن برسان.

۱

۲ درستی و نادرستی جملات زیر را مشخص کرده و در صورت نادرستی، درست آن‌ها را بنویس.

الف: مورچه مشغول استراحت و خواب بود.

ب: روباه به خروس گفت: من که با تو دشمنی ندارم.

پ: فصل بهار، فصل برگ ریزان درختان است.

ت: برای دانشمند شدن باید خوب به اطرافمان نگاه کنیم.

۲ شعر «درخت کاری، و نمایش بلبل و مورچه، را بخوان و در جاهای خالی کلمه‌ی مناسب بنویس.

الف: باد می‌آید و ..... از بین درختان می‌گذرد.

ب: بلبل ..... به در خزه‌ی ..... می‌آید و در می‌زند.

پ: کمی ..... بر روی خاکش / برای یادگاری .....

ت: ..... می‌سازد آنجا را ز سایه / دل هر ..... را می‌رباید

۲ درستی و نادرستی جملات زیر را مشخص کرده و در صورت نادرستی، درست آن‌ها را بنویس.

الف: مورچه مشغول استراحت و خواب بود.   کار و دانه پیدا کردن

ب: روباه به خروس گفت: من که با تو دشمنی ندارم.

پ: فصل بهار، فصل برگ ریزان درختان است.   پاییز

ت: برای دانشمند شدن باید خوب به اطرافمان نگاه کنیم.

۲ شعر «درخت کاری، و نمایش بلبل و مورچه، را بخوان و در جاهای خالی کلمه‌ی مناسب بنویس.

الف: باد می‌آید و ..... از بین درختان می‌گذرد.

ب: بلبل ..... به در خزه‌ی ..... می‌آید و در می‌زند.

پ: کمی ..... بر روی خاکش / برای یادگاری .....

ت: ..... می‌سازد آنجا را ز سایه / دل هر ..... را می‌رباید

۲ درستی و نادرستی جملات زیر را مشخص کرده و در صورت نادرستی، درست آن‌ها را بنویس.

الف: مورچه مشغول استراحت و خواب بود.   کار و دانه پیدا کردن

ب: روباه به خروس گفت: من که با تو دشمنی ندارم.

پ: فصل بهار، فصل برگ ریزان درختان است.   پاییز

ت: برای دانشمند شدن باید خوب به اطرافمان نگاه کنیم.

۲ شعر «درخت کاری، و نمایش بلبل و مورچه، را بخوان و در جاهای خالی کلمه‌ی مناسب بنویس.

الف: باد می‌آید و **هوهوکنان** از بین درختان می‌گذرد.

ب: بلبل.... **لرزان**.... به درخته‌ی **مورچه**.... می‌آید و در می‌زند.

پ: کمی **تخم چمن** بر روی خاکش / برای یادگاری **می‌فشانم**.

ت:..... **خنک**... می‌سازد آنجا را **ز سایه** / دل هر **رهگذر**.... را می‌رباید

مخالف کلمه‌های زیر را در جدول پیدا کن و رنگ بزن و با حروف باقی‌مانده یک کلمه بنویس.

ح	ز	و	ا	ن
ف	ی	ث	ک	ا
ی	ب	د	م	ا
ل	ا	ح	ی	ب
ت	ل	ق	ا	ع

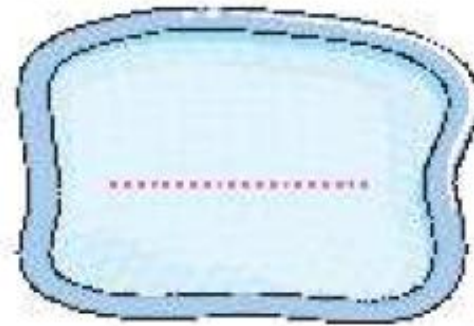
(۱) تمیز

(۲) زشت

(۳) سر حال

(۴) نادان

(۵) رفت

کلمه‌ی حروف باقی‌مانده

مخالف کلمه‌های زیر را در جدول پیدا کن و رنگ بزن و با حروف باقی‌مانده یک کلمه بنویس.

ح	ز	و	ا	ن
ف	ی	ث	ک	ا
ی	ب	د	م	ا
ل	ا	ح	ی	ب
ت	ل	ق	ا	ع

(۱) تمیز

(۲) زشت

(۳) سر حال

(۴) نادان

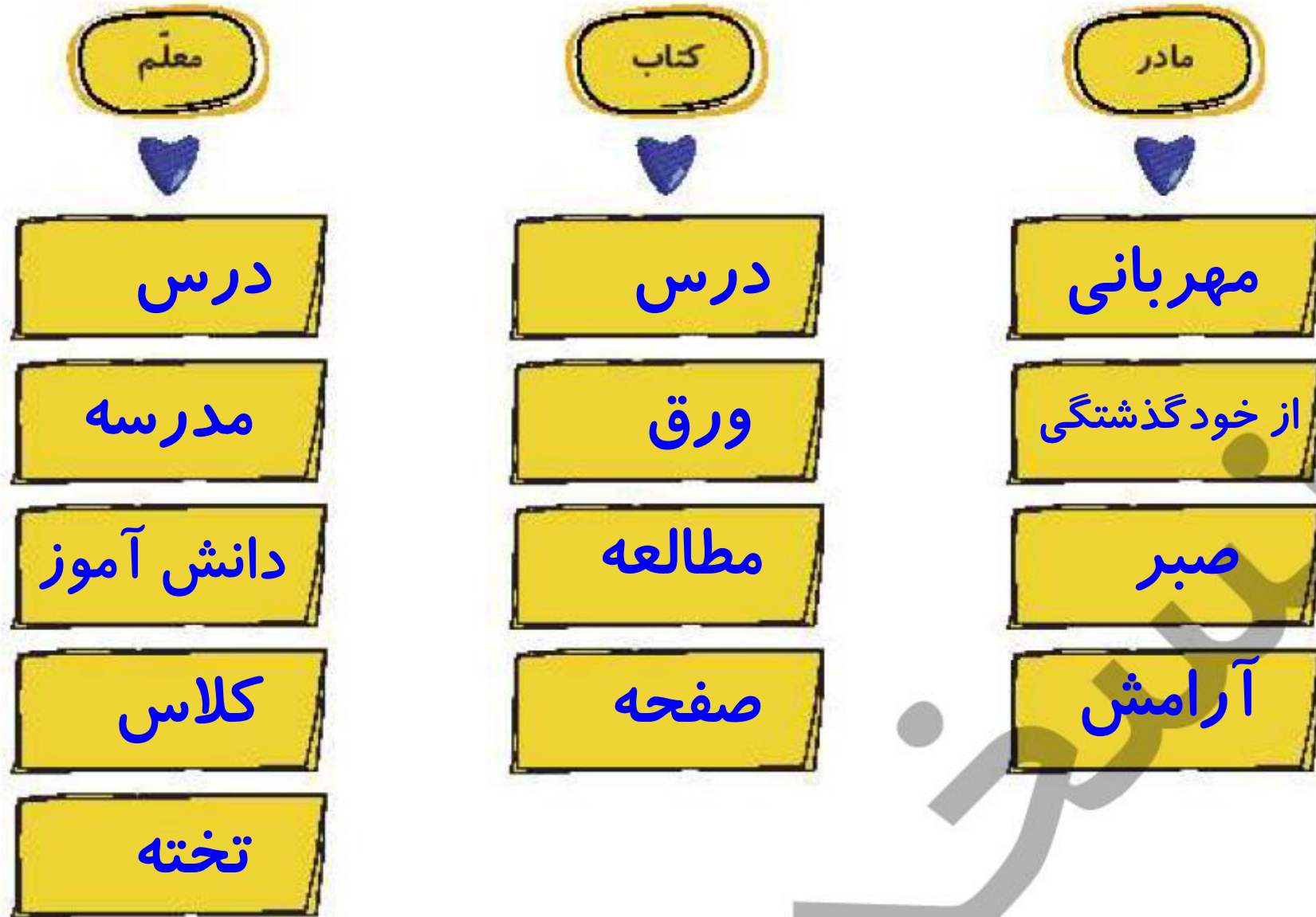
(۵) رفت

حیوانات

کلمه‌ی حروف باقی‌مانده

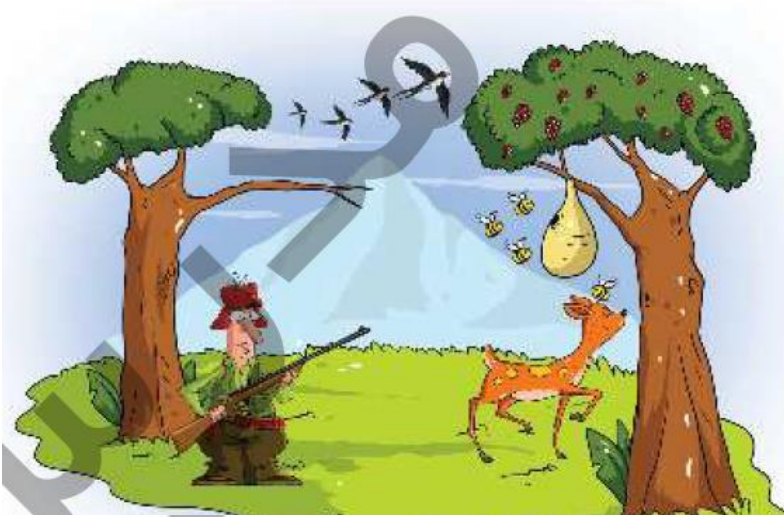
کلمات مربوط به واژه‌ها را داخل کادرها بنویس.

معلم	کتاب	مادر

برای تصویر زیر یک متن زیبا بنویس.

۶

A large rectangular area with a light pink background, containing four horizontal dashed lines for writing.

۷

درس «مثل دانشمندان» را بخوان و در جاهای خالی کلمه‌ی مناسب بنویس.

بزرگی .....

بهار .....

روز .....

زنان .....

زیبا .....

سنجاقکی .....

۸

دو تا از ترکیبات سؤال قبل را انتخاب کن و با آنها جمله بساز و بنویس.

جمله	کلمه
.....	.....
.....	.....

۷

درس «مثل دانشمندان» را بخوان و در جاهای خالی کلمه‌ی مناسب بنویس.

دانشمند... بزرگی

فصل... بهار

روز... تعطیل

قدم... زنان

طبیعت... زیبا

سنباقی قشنگ

۸

دو تا از ترکیبات سؤال قبل را انتخاب کن و با آنها جمله بساز و بنویس.

جمله	کلمه
.....	.....
.....	.....

با توجه به سوالات داده شده، گزینه‌ی مناسب را انتخاب کن.

الف: منظور از (تو) در جمله‌ی زیر در کدام گزینه آمده است؟

خروس گفت: پدرم هیچ وقت از تو صحبتی نکرد.

(۱) مرغ

(۲) پیرزن

(۳) روباه

(۴) کشاورز

ب: شعر «درخت کاری، را چه کسی سروده است؟

(۱) شکوه دولت‌آبادی

(۲) عباس یمنی شریف

(۳) قیصر امین‌پور

(۴) سعدی

پ: بیت زیر با کدام کلمه‌ها کامل می‌شود؟

«چمن ..... در آنجا سبز و خرم / شود زیر درختم .....

(۱) خاکش - می‌فشانم

(۲) سبز و خرم - سایه‌بانی

(۳) برگ و باری - شاخساری

(۴) روید - سبزه‌زاری

ت: کدام گزینه نادرست است؟

(۱) جانورشناس

(۲) آدم‌شناس

(۳) شکارچی

(۴) مورچی

با توجه به سوالات داده شده، گزینه‌ی مناسب را انتخاب کن.

الف: منظور از (تو) در جمله‌ی زیر در کدام گزینه آمده است؟

خروس گفت: «پدرم هیچ وقت از تو صحبتی نکرد.»

(۱) مرغ

(۲) پیرزن

(۳) روباه

(۴) کشاورز

ب: شعر «درخت کاری، را چه کسی سروده است؟

(۱) شکوه دولت‌آبادی

(۲) عباس یمنی شریف

(۳) قیصر امین‌پور

(۴) سعدی

پ: بیت زیر با کدام کلمه‌ها کامل می‌شود؟

«چمن ..... در آنجا سبز و خرم / شود زیر درختم .....

(۱) خاکش - می‌فشانم

(۲) سبز و خرم - سایه‌بانی

(۳) برگ و باری - شاخساری

(۴) روید - سبزه‌زاری

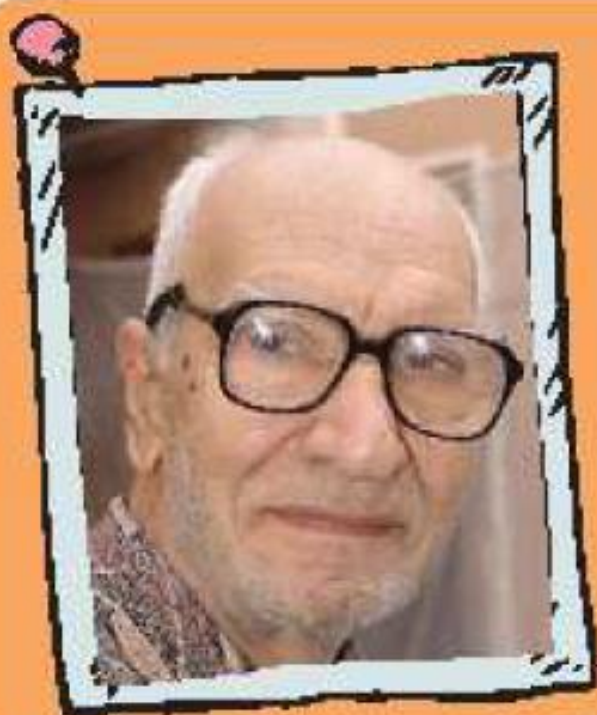
ت: کدام گزینه نادرست است؟

(۱) جانورشناس

(۲) آدم‌شناس

(۳) شکارچی

(۴) مورچی

مهدی آذر یزدی

مهدی آذر یزدی یکی از نویسندگان کودک و نوجوان بود. او هیچ‌گاه مدرسه نرفت و الفبا را از پدرش آموخت. او اولین بار در سن ۵۴ سالگی وقتی مقابل یک کلاس

درس ایستاد نتوانست جلوی گریه‌اش را بگیرد.

یکی از مهم‌ترین آثار او کتاب «قصه‌های خوب برای بچه‌های خوب» است.